

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
ЎНІВЕРСІТЭТ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ

РАШЭННЕ

РЕШЕНИЕ

27.01.2014 г. №01

г. Мінск

г. Минск

Савета БДУ

«Стан і перспектывы развіцця
вучэбна-выхаваўчай, навуковай і
міжнароднай дзейнасці на
філалагічным факультэце»

Заслухаўшы і абмеркаваўшы даклад дэкана філалагічнага факультэта І.С.Роўды і судаклад начальніка галоўнага ўпраўлення вучэбнай і навукова-метадычнай работы Хухлындзінай Л.М., Савет Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта адзначае, што факультэтам, кафедрам, прафесарска-выкладчыцкім складам праводзіцца вялікая праца па ўдасканаленні навучальнага працэсу, правядзенні навукова-даследчай, удасканаленні ідэалагічнай і выхаваўчай работы, выкананню праграм перспектыўнага развіцця, удасканаленні сістэмы менеджменту. Факультэтам ў цэлым выканана рашэнне Савета ўніверсітэта ад 27 чэрвеня 2011 года.

Філалагічны факультэт ажыццяўляе падрыхтоўку кадраў на першай ступені вышэйшай адукацыі па 6 спецыяльнасцях: «Беларуская філалогія» (па напрамках), «Руская філалогія» (па напрамках), «Славянская філалогія», «Класічная філалогія», «Рамана-германская філалогія», «Усходняя (кітайская) філалогія»); ажыццяўляе рэалізацыю адукацыйнай праграмы першай ступені, інтэграванай з адукацыйнымі праграмамі сярэдняй спецыяльнай адукацыі з 8 устаноў адукацыі па спецыяльнасцях «Беларуская філалогія» і «Руская філалогія». На другой ступені вышэйшай адукацыі вядзецца навучанне па 11 спецыяльнасцях магістратуры. У 2013 г. ажыццёўлены набор навучэнцаў па праграмах другой ступені вышэйшай адукацыі з паглыбленай падрыхтоўкай спецыяліста па спецыяльнасцях «Тэксталагія» і «Інавацыі ў навучанні мовам як замежным (з указаннем мовы)» (29чел., у тым ліку 27 замежных грамадзян). Сумесна з Інстытутам журналістыкі ў 2013 годзе ажыццёўлены набор слухачоў па спецыяльнасці перападрыхтоўкі «Руская мова як замежная» (5 чал), а таксама былі арганізаваны і праведзены два рэспубліканскія семінары для настаўнікаў устаноў адукацыі краіны («Алімпіяда па беларускай мове і літаратуры: тэорыя і практыка », «Алімпіяда па беларускай мове і літаратуры: тэорыя і практыка»).

Факультэт праводзіць вялікую **прафарыентацыйную працу**. Многія гады функцыянуе Цэнтр філалагічнай падрыхтоўкі, «Школа юнага

філолага», якая выкарыстоўвае аўдыторныя і дыстанцыйныя формы работы са школьнікамі. Стаў традыцыйным ўдзел абітурыентаў у працы навуковых і творчых студэнцкіх аб'яднанняў філалагічнага факультэта, удзел супрацоўнікаў факультэта ў прадметных алімпіядах рознага ўзроўню, а таксама выступленне выкладчыкаў факультэта на рэспубліканскіх і абласных семінарах настаўнікаў-славеснікаў у школах раённых цэнтраў.

Разам з тым працягвае непакоіць тэндэнцыя зніжэння конкурсу на спецыяльнасці «руская філалогія» і «беларуская філалогія». Асабліва востра стаіць гэтае пытанне на завочнай форме навучання. Так, у 2011 г. на спецыяльнасць "беларуская філалогія" на завочную бюджэтную форму навучання было залічана 3 (на 10 планавых месцаў), на платную форму - 2 абітурыенты. У 2012 г. - 6 чалавек (на 10 планавых месцаў) на бюджэтную форму, на платную форму - 4 чалавекі; у 2013 г.- 1 чалавек (на планавых 5 месцаў), на платную форму - 4 чалавекі.

Па стане на 1 студзеня 2014 года на факультэце навучаецца 2005 чалавек, з іх 483 замежныя студэнты, магістранты, стажоры і аспіранты.

Разам з тым патрабуе ўдасканалення работа па арганізацыі адукацыйнага працэсу са студэнтамі другой ступені з ліку замежных грамадзян.

Штатная колькасць ПВС філалагічнага факультэта па стане на студзень 2014 г. складае 271 чалавек, якія працуюць на штатнай аснове і па сумяшчальніцтве, у тым ліку 1 член-карэспандэнт НАН Беларусі, 26 дактароў навук і 128 кандыдатаў навук. *Разам з тым застаецца недастатковай колькасць выкладчыкаў з вучонымі ступенямі на кафедрах раманскага і германскага мовазнаўства.*

Узроставы склад прафесарска-выкладчыцкага складу сведчыць, што да працы прыцягваюцца як маладыя, так і сталыя спецыялісты. Высокі працэнт выкладчыкаў ва ўзросце да 40 гадоў - 37%. Разам з тым праблема амаладжэння кадравага складу па-ранейшаму застаецца актуальнай, паколькі дастаткова высокі і працэнт выкладчыкаў, якія дасягнулі 50-гадовага ўзросту - 40,9%.

Аналіз паспяховасці на факультэце паказвае, што за перыяд з 2010 па 2013 гг. назіраецца зніжэнне абсалютнай паспяховасці: з 83,79% у 2010 г. да 80,3% у 2013 г. Больш высокую паспяховасць маюць студэнты бюджэтнай формы навучання. Зніжэнне паказчыкаў паспяховасці абумоўлена нізкай паспяховасцю студэнтаў платнай формы навучання і студэнтаў-замежнікаў.

У 2013 г. са 144 выпускнікоў размеркаванні атрымалі 135 выпускнікоў дзённай бюджэтнай формы навучання (93,75%), 9 выпускнікоў (6,25%) мелі права на самастойнае працаўладкаванне.

Вучэбна-метадычная работа кафедраў факультэта накіравана на рашэнне галоўных задач: інтэнсіфікацыю навучальнага працэсу; аптымізацыю зместу вучэбных дысцыплін; павышэнне эфектыўнасці групавой і індывідуальнай працы са студэнтамі, яе рацыянальнай арганізацыі і кантролю; забеспячэнне выкладаемых курсаў вучэбнай і вучэбна-метадычнай літаратурай.

У 2012-2013 гг. факультэтам распрацавана 17 адукацыйных стандартаў для спецыяльнасцей першай і другой ступеней вышэйшай адукацыі, 21 тыпавы вучэбны план і 21 вучэбны план спецыяльнасцей і напрамкаў спецыяльнасцей.

На большасці кафедраў маецца ўся неабходная вучэбна-праграмная дакументацыя. *Аднак, на кафедры замежнай літаратуры маецца толькі адна з шасці патрэбных тыпавых і адна з шасці вучэбных праграм.*

Не ў поўнай меры выконваецца Палажэнне аб бягучай і выніковай атэстацыі студэнтаў у частцы афармлення адпаведнай дакументацыі (Праграма ДЭК, экзаменацыйныя ведамасці).

У навучальны працэс актыўна ўкараняюцца інавацыйныя тэхналогіі («метады праектаў», стварэнне «партфолія», выкарыстанне электронных сродкаў навучання, камп'ютарнае тэсціраванне) электронныя адукацыйныя праекты, элементы дыстанцыйнага навучання і інш.

Эфектыўна працуе вучэбна-метадычная камісія факультэта. За апошнія гады распрацаваны і ўкаранены ў арганізацыю навучальнага працэсу шэраг палажэнняў і рэкамендацый («Палажэнне аб кіруемай самастойнай рабоце студэнтаў філалагічнага факультэта»; «Палажэнне аб рэйтынгавай сістэме арганізацыі навучальнага працэсу на філалагічным факультэце БДУ», «Палажэнне аб модульна-рэйтынгавай сістэме арганізацыі КСРС»; «Асноўныя крытэрыі ацэнкі якасці вучэбных заняткаў» і інш.).

Праводзіцца сістэмная работа па падрыхтоўцы вучэбных і вучэбна-метадычных матэрыялаў, у тым ліку электронных ВМК. *Разам з тым па стане на 1 студзеня 2014 г. у Электроннай бібліятэцы размешчана 4162 дакументы, з іх толькі 507 належаць да вучэбных і метадычных матэрыялаў.*

Практыка праводзіцца разнастайна з улікам асаблівасцей спецыяльнасцей. Асноўнымі базамі практыкі з'яўляюцца ўстановы адукацыі і рознага роду даследчыя арганізацыі. *Разам з тым не распрацаваны праграмы педагагічнай практыкі для спецыяльнасцей «беларуская філалогія (па напрамках)», «руская філалогія (па напрамках)», адсутнічаюць загады па арганізацыі практыкі і справаздачы па практыцы, заключана недастатковая колькасць доўгатэрміновых дамоў з базавымі арганізацыямі.*

Факультэтам за апошнія два гады праведзена значная работа па стварэнні філіялаў кафедраў. *Аднак у гэты момант функцыянуюць толькі два філіялы: у ДНУ "Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі», і ў УА "Агульнаадукацыйная школа №4» г. Мінска.*

Вялікая ўвага на факультэце надаецца **навукова-даследчай працы**, накіраванай на распрацоўку фундаментальных праблем, рэалізацыю цеснай сувязі навуковых распрацовак і навучальнага працэсу.

У апошнія гады факультэт значную ўвагу надае пытанням навукова-інавацыйнай дзейнасці, заключэння дамоў з міжнароднымі арганізацыямі і замежнымі навучальнымі ўстановамі.

Філалагічны факультэт традыцыйна характарызуецца высокай

публікацыйную актыўнасцю. У 2009-2013 гг. выкладчыкамі факультэта былі апублікаваныя 732 навуковыя выданні, у тым ліку 33 манаграфіі, 444 падручнікі і вучэбныя дапаможнікі, 242 зборнікі навуковых артыкулаў, дакладаў і іншых навуковых публікацый. Факультэт ажыццяўляе выданне навуковых зборнікаў: «Фалькларыстычныя даследаванні», «Беларускае літаратуразнаўства», штогод публікуюцца лепшыя даклады навуковай канферэнцыі студэнтаў і аспірантаў у зборніку "Мова і літаратура". На факультэце дзейнічае 4 спецыялізаваныя саветы па абароне дысертацый.

У 2009 - 2013 гг. выкладчыкамі, аспірантамі і саіскальнікамі факультэта абаронены 3 доктарскія і 21 кандыдацкая дысертацыя, у тым ліку супрацоўнікамі філфак - 3 доктарскія і 9 кандыдацкіх. У справаздачны перыяд абаронены 4 кандыдацкія дысертацыі замежнымі аспірантамі.

Сумесна з Інстытутам мовы і літаратуры НАН Беларусі БДУ выступае ў якасці галаўной арганізацыі ДПНД «Гісторыя, культура, грамадства, дзяржава». Супрацоўнікі філалагічнага факультэта выконваюць 11 заданняў Праграмы.

Па выніках 2013 года філалагічным факультэтам выкананы планавыя паказчыкі па навуковай і інавацыйнай дзейнасці на 98,1%. *Аднак праблематычным з'яўляецца пытанне аб экспарце навукова-тэхнічнай прадукцыі.*

На філалагічным факультэце на пастаяннай аснове дзейнічае СНДЛ «Фалькларыстыка». Акрамя таго на факультэце працуюць літаратурны гурток "Альтанка"; гурткі «Роднае слова», «Руская паэзія XIX-XX стст.», студэнцкі дыскусійны клуб, франкафонны тэатр, кіналекторый «Італьянскае кіно», англамоўны відэаклуб.

Штогод 10-15 студэнтаў удзельнічаюць у Рэспубліканскім конкурсе студэнцкіх навуковых прац. За справаздачны перыяд вырасла колькасць навуковых публікацый студэнтаў. У 2013 г. студэнтамі апублікавана 226 тэзісаў і артыкулаў.

Факультэт мае *цесныя сувязі з універсітэтамі* Кітая, Расіі, Украіны, Польшчы, Чэхіі, Славакіі, Германіі, Францыі, Італіі, што забяспечвае правядзенне вялікай колькасці сумесных навуковых мерапрыемстваў, арганізацыю стажыровак выкладчыкаў і студэнтаў, распрацоўку сумесных навуковых праектаў. На працягу справаздачнага перыяду выкладчыкі факультэта штогод прымаюць удзел у 5-7 міжнародных навуковых праектах. У прыватнасці, гэта Міжнародны праект EUROJOS «Моўны вобраз свету славян і іх суседзяў» - партнёры па праекце: універсітэт Стакгольм, універсітэт штата Вісконсін (ЗША), Карлаў універсітэт (Прага), Сафійскі ўніверсітэт, Кіеўскі нацыянальны ўніверсітэт і інш.; «Спецыфіка і тыпалогія «малых» літаратур ва ўсходне-заходнееўрапейскім параўнанні» - сумесна з Альдэнбургскім універсітэтам імя Карла фон Асетцкі (Германія); «Вандроўныя запазычанні» - партнёры па праекце: Альдэнбургскі ўніверсітэт; Кіеўскі дзяржаўны ўніверсітэт; Інстытут рускай мовы РАН.

Выхаваўчая работа на філалагічным факультэце праводзіцца на аснове сістэмнага падыходу з улікам традыцый Беларускага дзяржаўнага

ўніверсітэта і факультэта ў адпаведнасці з Планам ідэалагічнай і выхаваўчай работы факультэта.

У цэнтр увагі выхаваўчай працы ставяцца пытанні грамадзянска-патрыятычнага, маральнага, эстэтычнага, прафесіянальнага і асобнага выхавання. Дэканат філалагічнага факультэта ўсяляк падтрымлівае творчыя студэнцкія ініцыятывы. Вядзецца праца, накіраваная на развіццё творчых здольнасцей, на выяўленне нефармальных лідараў і прыцягненне іх да працы на факультэт і ўніверсітэт.

Эфектыўна працуюць куратары акадэмічных груп 1-3 курсаў. Са студэнтамі 4-5 курсаў індывідуальную выхаваўчую працу праводзяць кіраўнікі навуковых семінараў і кіраўнікі практык. На факультэце паспяхова ўкаранёны вопыт студэнцкага куратарства: Пры Савеце старастаў створана і актыўна функцыянуе Студэнцкая куратарскі служба.

Цікавы вопыт філфака па арганізацыі вучэбна-метадычных камісій па спецыяльнасцях (ВМКС), створаных на факультэце з мэтай больш эфектыўнай і цеснай працы індывідуальна з кожным студэнтам. Персанальны склад ВМКС фарміруецца з ліку вядучых выкладчыкаў факультэта, куратараў, старастаў акадэмічных груп.

На факультэце актыўна развіваецца студэнцкае самакіраванне. Заслугоўвае ўвагі і абагульнення вопыт філалагічнага факультэта па арганізацыі валанцёрскага руху. Сіламі старастаў на факультэце створаны Валанцёрскі клуб «Адрас сяброўства», які займаецца арганізацыяй тэматычных канцэртаў і спартыўных праграм для дзяцей-сірот і дзяцей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі (дзіцячыя дамы г. Асіповічы, г.п. Івянца, г. Мінска).

Разам з тым, кіраўніцтву факультэта варта звярнуць увагу на пераемнасць накаленняў ва ўсіх студэнцкіх структурах, аснашчанасць кабінета № 34, выдзеленым для працы моладзевых арганізацый.

Нязначная колькасць студэнтаў праходзіць аздараўленне ў санаторыі-прафілакторыі.

У сувязі з вышэйпададзеным Савет БДУ ВЫРАШЫЎ:

1. Ухваліць ў цэлым работу Савета, дэканата і калектыву філалагічнага факультэта па арганізацыі вучэбнай, навукова-даследчай і выхаваўчай работы, выкананні праграм перспектыўнага развіцця БДУ.
2. Лічыць прыярытэтнымі напрамкамі ў развіцці факультэта:
  - працу па патрыятычным выхаванні ва ўзаемадзеянні з усімі структурнымі падраздзяленнямі БДУ, якія ажыццяўляюць адукацыйную дзейнасць, у тым ліку праз прапанаваныя факультэтам курсы па выбары для студэнтаў;
  - абнаўленне навукова-метадычнага забеспячэння адукацыйнага працэсу, стварэнне і размяшчэнне ў электроннай бібліятэцы БДУ вучэбных выданняў;
  - павышэнне інтэнсіўнасці і пашырэнне формаў міжнароднага навуковага супрацоўніцтва з прыцягненнем фінансавання іншых

арганізацый і фондаў;

- далейшае павышэнне эфектыўнасці работы магістратуры, аспірантуры і дактарантуры, прыцягненне для працы на факультэце таленавітай моладзі;
- далейшае развіццё студэнцкага самакіравання і ўзмацненне яго ролі ў вучэбнай, ідэалагічнай і выхаваўчай рабоце;
- умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы факультэта.

3. Дэкану факультэта, загадчыкам кафедраў ўнесці прапановы па адкрыцці новых напрамкаў спецыяльнасці “Рамана-германская філалогія”.

Тэрмін да выканання: да 01.04.2014 г.

4. Дэкану, загадчыкам кафедраў завяршыць распрацоўку і рэгістрацыю ў адпаведнасці з Палажэннем аб вучэбна-метадычным комплексе на ўзроўні вышэйшай адукацыі і прывесці афармленне ў адпаведнасць з патрабаваннямі міждзяржаўнага стандарту ГОСТ 7.83-2001 ЭВМК для студэнтаў па дысцыплінах дзяржаўнага кампанента.

Тэрмін да выканання: да 3.06. 2014 г.

5. Дэканату, загадчыкам кафедраў працягнуць працу па пашырэнні колькасці базавых арганізацый для правядзення практык, выканання дыпломных работ і размеркавання студэнтаў.

Тэрмін да выканання да 01.09.2014 г.

6. Дэканату і загадчыкам кафедраў узмацніць узаемадзеянне з арганізацыямі - заказчыкамі кадраў з мэтай забеспячэння праходжання перадыпломнай практыкі студэнтаў у названых арганізацыях.

Тэрмін да выканання да 01.09.2014 г.

7. Дэканату, загадчыкам кафедраў забяспечыць распрацоўку тыпавых і вучэбных праграм па дысцыплінах другога курса ў адпаведнасці з новымі адукацыйнымі стандартамі, а таксама вучэбнай праграмы па педагагічнай практыцы.

Тэрмін выканання: да 3.06. 2014 г.

8. Дэканату, загадчыкам кафедраў падрыхтаваць справаздачы па практыках студэнтаў у адпаведнасці з вучэбнымі планамі.

Тэрмін выканання: да 3.06. 2014 г.

9. Загадчыкам кафедраў, якія забяспечваюць рэалізацыю адукацыйнай праграмы другой ступені з паглыбленай падрыхтоўкай спецыялістаў для замежных грамадзян, арганізаваць унясенне змяненняў у індывідуальныя планы магістрантаў у адпаведнасці з дзеючымі нарматыўнымі дакументамі і забяспечыць кантроль іх выканання.

Тэрмін выканання: да 1.03. 2014 г.

10. Звярнуць увагу кафедраў філалагічнага факультэта на неабходнасць узмацнення работы па падрыхтоўцы выкладчыкамі і супрацоўнікамі доктарскіх і кандыдацкіх дысертацый:

10.1. Па выніках працы атэстацыйных камісій прадставіць у Галоўнае ўпраўленне навукі спіс аспірантаў і саіскальнікаў, якія завяршаюць навучанне і здольныя абараніць дысертацыі ў бягучым годзе.

Тэрмін выканання - 12.05. 2014г.

Адказы: Роўда І.С., загадчыкі кафедраў.

10.2. Старшыням саветаў па абароне дысертацый, якія дзейнічаюць пры БДУ, пры вызначэнні тэрмінаў абароны прыярытэт аддаваць навучэнцам, уключаным ў спіс.

Тэрмін выканання - на працягу года.

10.3. Дэкану факультэта Роўду І.С. забяспечыць няўхільнае выкананне плана абарон па доктарскіх дысертацый.

Тэрмін выканання - 31 снежня 2016 г.

10.4 Дэкану факультэта Роўду І.С. абмеркаваць пытанне падрыхтоўкі кадраў вышэйшай кваліфікацыі на Савеце факультэта, распрацаваць комплекс мерапрыемстваў па павышэнні эфектыўнасці пасляўніверсітэцкай адукацыі на філалагічным факультэце, у тым ліку навуковага кіраўніцтва дысертацыйнымі працамі аспірантаў.

Тэрмін выканання - 14.06. 2014 г.

11. З мэтай удасканалення арганізацыі ідэалагічнай і выхаваўчай работы на філалагічным факультэце:

11.1. забяспечыць больш шырокае асвятленне дзейнасці кафедраў, прафесарска-выкладчыцкага складу і органаў студэнцкага самакіравання ў факультэцкіх і ўніверсітэцкіх СМІ, пры гэтым асабліваю ўвагу надаць размяшчэнню актуальнай інфармацыі на інтэрнэт сайце факультэта;

Тэрмін выканання: 01.04. 2014 г.;

11.2. забяспечыць у 2014 годзе выкананне плана па аздараўленні студэнтаў факультэта ў санаторыі-прафілакторыі БДУ;

Тэрмін выканання - да 25.01.2014 г.

11.3. адшукаць магчымасць абсталявання асобнага памяшкання для моладзевых грамадскіх арганізацый і органаў студэнцкага самакіравання факультэта.

Тэрмін выканання - да 25.02.2014 г.

12. У мэтах рэалізацыі мерапрыемстваў па падрыхтоўцы да 100-годдзя БДУ і 75-годдзю філалагічнага факультэта, а таксама ўмацавання матэрыяльна-тэхнічнай базы факультэта:

12.1. Галоўнаму гаспадарчаму ўпраўленню забяспечыць рамонт памяшканняў дэканата.

Тэрмін выканання - да 30.08.2014 г.

12.2. Галоўнаму ўпраўленню планавання, эканомікі і інвестыцыйнай дзейнасці прадугледзець на 2014 год расходы па закупцы мэблі для кафедры англійскага мовазнаўства філалагічнага факультэта.

Тэрмін выканання – да 01.03 2014 г.

13. Абмеркаваць данае рашэнне на пасяджэнні Савета факультэта і распрацаваць комплекс мерапрыемстваў па ўдасканаленні вучэбнай, навуковай і выхаваўчай работы для рэалізацыі рашэння Савета БДУ.

Старшыня Савета БДУ

С.У.Абламейка

Вучоны сакратар Савета БДУ

С.М.Ходзін